

När tre behövs för samtal mellan två

Frågor och svar om tolkverksamheten för döva, dövblinda, vuxendöva och hörselskadade

Vilken service kan lands- tingens tolkcentraler för döva och hörselskadade erbjuda?

Tolkverksamheten erbjuder tolktjänst till döva, dövblinda, hörselskadade, vuxendöva samt hörande personer.

Teckenspråk

Teckenspråket är ett visuellt språk med egen grammatik och eget ordförråd. Teckenspråket är inte internationellt.

Tecken som stöd (TSS)

Tecken används för att underlätta och förtydliga avläsning av tal.

Mun-hand-systemet (MHS)

18 olika handrörelser används för att underlätta och förtydliga avläsning av tal.

Tydligt tal

Tolken upprepar det som talaren säger.

Skrivtolkning

Tolken skriver på ett tangentbord och skriften kan avläsas på en eller flera bildskärmar. Handskriftstolkning kan även ske med hjälp av penna och papper.

Dövblindtolkning

Olika metoder används beroende på den dövblindes kommunikationssätt. Tolkmetoderna kan vara visuellt eller taktilt teckenspråk/handalfabet, tydligt tal eller skrivtolkning. I dövblindtolkning ingår syntolkning och viss ledsagning.

Telefontolkning

Tolkcentralen erbjuder även telefontolkning där brukare får hjälp med telefonsamtal.

Har jag rätt att få tolk?

Enligt Hälso- och sjukvårdslagen § 3 b (1994) har landstingen skyldighet att organisera, finansiera och tillhandahålla tolktjänst.

Vem kan beställa tolk?

Döva, dövblinda, hörselskadade och vuxendöva som behöver tolk har rätt att beställa tolk.

Har hörande rätt att beställa tolk?

Även hörande har rätt att beställa tolk för att göra kommunikationen möjlig.

Finns det någon åldersgräns för att få beställa tolk?

Nej, det finns ingen åldersgräns.

När kan jag använda tolk?

Man kan beställa tolk till alla förekommande situationer i vardagslivet. Till exempel sjukvårdsbesök, arbetsplats-träffar, myndighetskontakter, familjeangelägenheter, fritidsaktiviteter och föreningsliv.

Tolk kan beställas till alla tider på dygnet, 365 dagar om året.

Beställning av utbildningstolkning görs till tolkcentralen som sedan utreder vem som är betalningsansvarig, t ex kommun och landsting.

Tolkning vid universitet och högskola finansieras och organiseras av respektive myndighet.

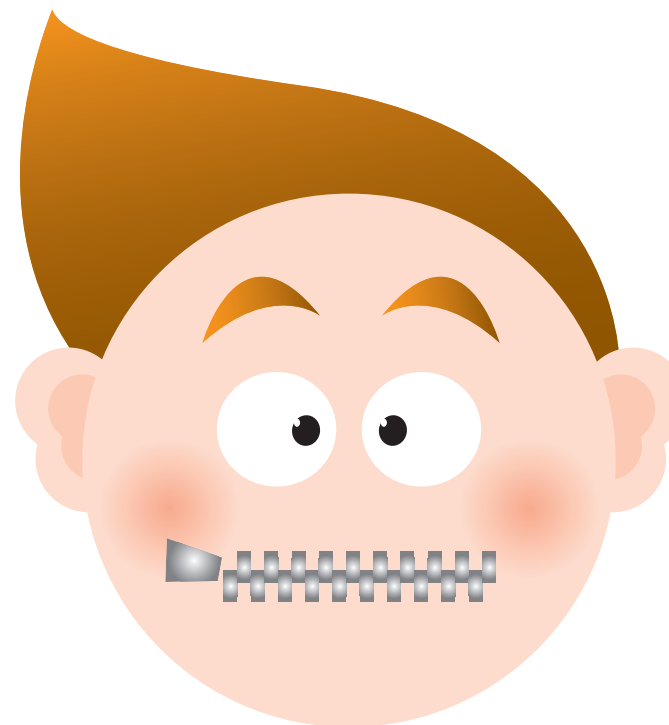

Prioriteras tolkupdrag?

När antalet tolkbeställningar är större än tillgången till tolkar måste tolkcentralen prioritera bland beställningar.

Akuta tolkupdrag prioriteras alltid

För bland annat akuta läkarbesök och polisärenden finns i de flesta landsting tolk tillgänglig dygnet runt.

Har tolkarna tystnadsplikt?

Ja, all personal inom tolkverksamheten följer en yrkesetisk praxis som innebär tystnadsplikt och sekretess.

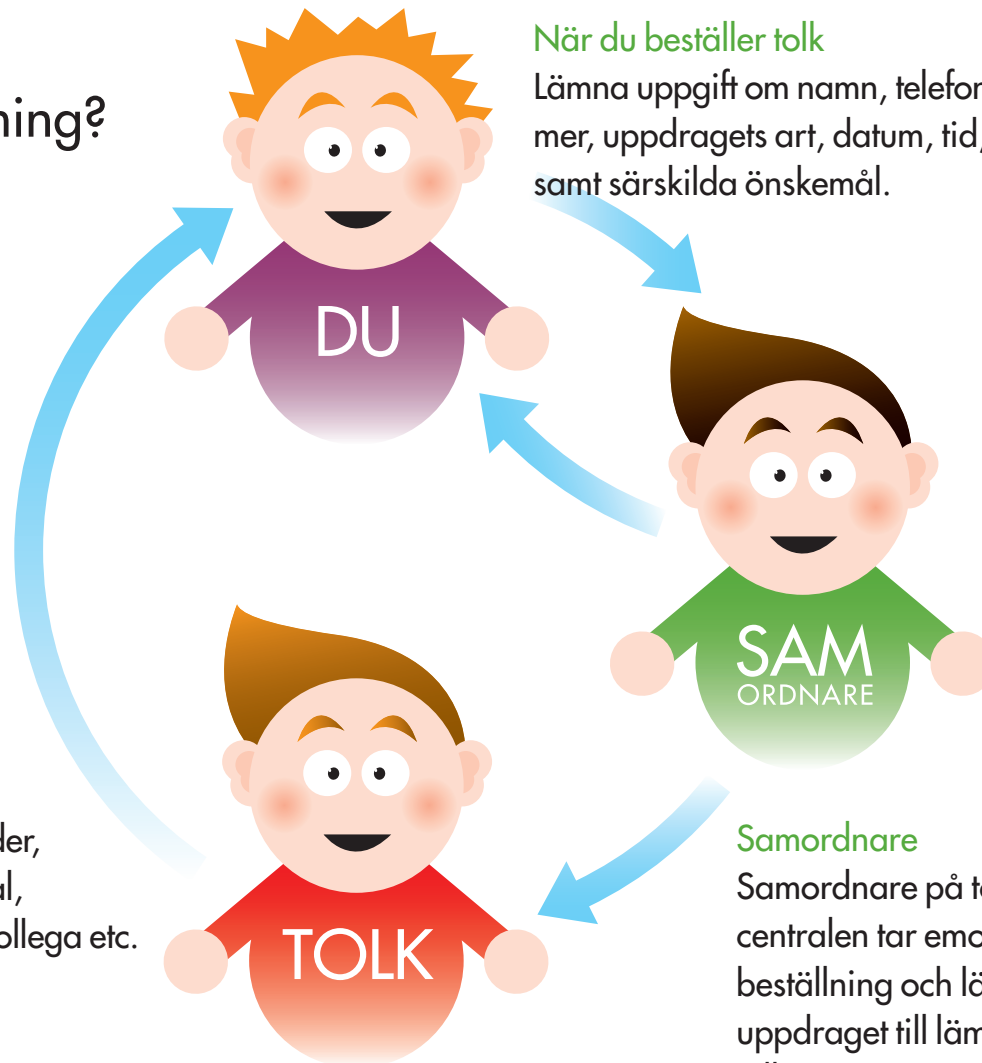
Vad händer med min beställning?

Tolkuppdraget
Tolken utför tolkningen och avslutar uppdraget.

Tolk
Tolken förbereder, läser in material, kontakter tolkkollega etc.

När du beställer tolk
Lämna uppgift om namn, telefonnummer, uppdragets art, datum, tid, plats samt särskilda önskemål.

Samordnare
Samordnare på tolkcentralen tar emot din beställning och lämnar uppdraget till lämplig tolk.

Hur beställer jag tolk?

När du kontaktar tolkcentralen för att beställa tolk behöver du uppge följande:

- Ditt namn och telefonnummer
- Datum och tid, när tolkuppdraget ska börja och sluta
- Plats och adress
- Särskilda önskemål

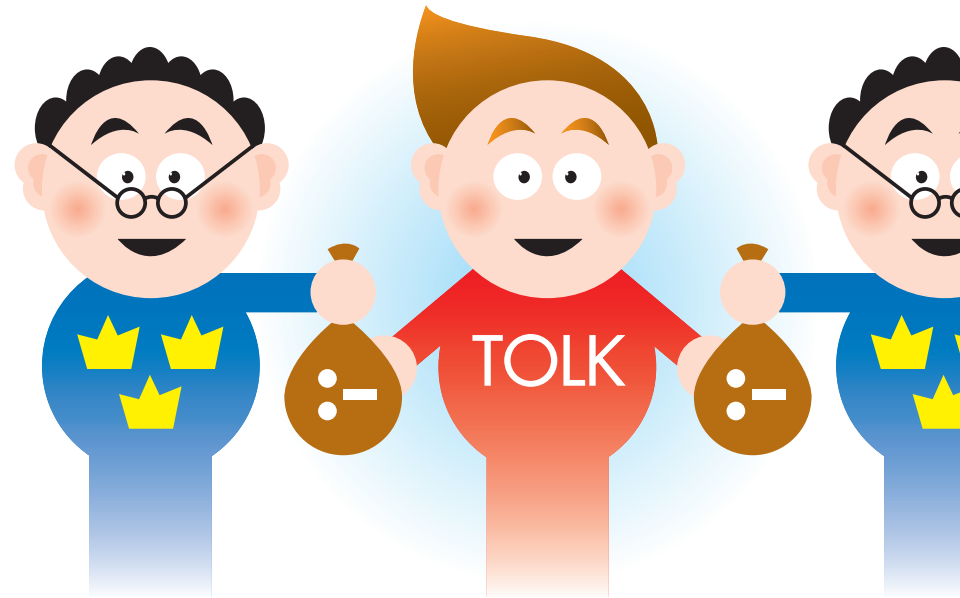
Önskad tolkmetod

Brukaren beställer tolkmetod utifrån sina behov.

Samtal mellan beställare och tolkcentral sker alltid i dialog där önskemål och förväntningar diskuteras.

Gör din beställning så fort du vet att du behöver tolk.

Glöm inte att avbeställa om du inte behöver tolk.

Vad kostar det att använda tolk?

Tolktjänsten är kostnadsfri för alla brukare. Utbildningstolkning, tolkning vid polisförhör och domstolsförhandlingar betalas av respektive myndighet.

Hur går tolkningen till?

Allt som sägs, tecknas och hörs tolkas. Dessutom utför dövblindtolken även syntolkning.

Tolken använder alltid första person singularis, det vill säga jag-form, i tolkningen.

Ibland arbetar två eller flera tolkar tillsammans beroende på uppdragets art.

Tolken deltar inte i samtalet. Tolkens uppgift är att översätta allt som sägs eller tecknas, så att full delaktighet uppnås för samtliga deltagare.

Några tips när du använder tolk!

Tala i vanlig samtalstakt.

Tala till samtalspartnern, inte till tolken.

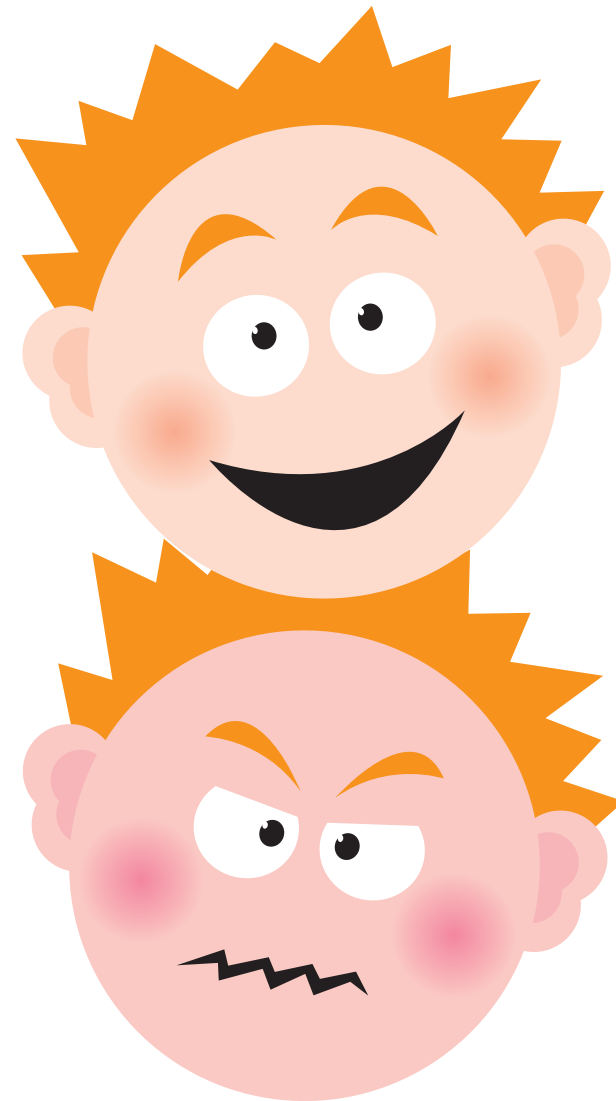
Tala en i taget.

Ställ inte frågor till tolken under pågående samtal. Tolken kan inte svara samtidigt som tolkningen pågår.

Håll start och sluttid. Tolken kan ha ett annat uppdrag efteråt.

Om jag har synpunkter på tolkservicen, vart vänder jag mig då?

Framför dina synpunkter, både positiva
och negativa, till din tolkcentral.
På det sättet kan tolkverksamheten ge
tolkservice med god kvalitet.

Telekommunikation

Texttelefon

En texttelefon består av ett tangentbord och en bildskärm som ansluts till ett teleuttag tillsammans med en telefon. Texttelefonen gör det möjligt för döva, dövblinda och hörselskadade att både ringa och ta emot telefonsamtal från andra som har texttelefon.

Förmedlingstjänst för texttelefon

För samtal mellan en texttelefon och vanlig telefon används förmedlingstjänst för texttelefoni.

Telefon, från taltelefon:
90 165

Telefon, från texttelefon:
90 160

Bildtelefon

Bildtelefonen ger användarna möjlighet att kommunicera direkt på teckenspråk eller tala med varandra med hjälp av TSS.

Förmedlingstjänst för bildtelefoni

För förmedling och distanstolkning.

Telefon, från bildtelefon till taltelefon:
020-28 00 10

Telefon, från taltelefon till bildtelefon:
020-28 00 20

Vänd dig till din tolkcentral om du vill veta mera.

Sveriges Dövas Riksförbund (SDR)

Box 300, 793 92 Leksand
Taltelefon: 0247-641 00
Bildtelefon: 0247-642 83
Texttelefon: 0247-641 01
Telefax: 0247-151 03
E-post: info@sdrf.se
Webbadress: www.sdrf.se

Hörselskadades Riksförbund (HRF)

Box 6605, 113 84 Stockholm
Taltelefon: 08-457 55 00
Texttelefon: 08-457 55 01
Telefax: 08-457 55 03
E-post: hrf@hrf.se
Webbadress: www.hrf.se

Föreningen Sveriges Dövblinda (FSDB)

122 88 Enskede
Taltelefon: 08-39 90 00
Telefax: 08-659 50 42
E-post: fsdb@fsdb.org
Webbadress: www.fsdb.org

Riksförbundet för döva, hörselskadade och språkstörda barn (DHB)

Kungsgatan 19, 702 11 Örebro
Taltelefon: 019-17 08 30
Texttelefon: 019-12 21 46
Telefax: 019-10 44 99
E-post: kansliet@dhb.se
Webbadress: www.dhb.se

